

НАУКОВО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БАЗОВОЇ ПРОГРАМИ РОЗВИТКУ ДИТИНИ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ “Я У СВІТІ”

Наталія ТАРАПАКА
(Кіровоград)

У статті акцентується увага на науково-методичне забезпечення реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”

Постановка проблеми

Сучасний стан розвитку Української держави вимагає докорінної перебудови процесу виховання підростаючого покоління. Національна доктрина розвитку освіти визначила стратегію розвитку освіти в Україні,

пріоритетні напрями та шляхи створення життєдайної системи безперервного навчання і виховання для досягнення високих освітніх рівнів, забезпечення можливостей фізичного і духовного самовдосконалення особистості, формування її інтелектуального, культурного потенціалу, як найвищої цінності нації.

Метою написання статті є висвітлення проблеми модернізації освітньої політики

взагалі й дошкільної зокрема, приведення навчально-виховного процесу в кожному дошкільному закладі у повну відповідність державному стандарту.

Виклад основного матеріалу

Основний нормативний документ, який визначає сучасні вимоги до змісту та обсягу дошкільної освіти в Україні, її пріоритети, – **Базовий компонент дошкільної освіти**. Виконання вимог Базового компонента дошкільної освіти обов'язкове для всіх дошкільних навчальних закладів незалежно від підпорядкування, типів і форм власності.

Наступним кроком на шляху до реорганізації та оновлення, відповідно до Закону України “Про дошкільну освіту”, стала **Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”**, впровадження якої передбачено в 2009/2010 н.р.

В березня 2008 року колегією Міністерства освіти і науки України прийнято рішення “Про затвердження Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі”, в якому зазначено, що Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” є сучасною, відповідає світовим тенденціям розвитку освіти, ґрунтується на компетентнісній парадигмі, дозволяє реалізувати цілісний підхід до розвитку дошкільника. Вона зорієнтована на особистість як пріоритет освіти, збереження дитячої субкультури, збалансованість розвивального, виховного та навчального процесів у дошкільному закладі, спрямована на озброєння дошкільника навичками практичного життя, кваліфікує дошкільний заклад як інститут соціалізації.

Цей важливий документ забезпечує реалізацію головної мети національної освіти – створення сприятливих умов для повноцінного та гармонійного розвитку особистості дошкільника. Він є концептуальним орієнтиром у роботі всіх ланок дошкільця. У Програмі повною мірою представлені вимоги до розвивального середовища, визначено специфіку впливу соціальних інститутів, зміст та умови оптимізації педагогічної діяльності. Її мета – створення життєвого простору, сприятливого для гармонійного та різнобічного розвитку особистості дошкільника, виховання його культури, формування готовності до шкільного навчання (розумової, соціальної, емоційної), ціннісного ставлення до навколишнього світу та самого себе; закладання основ моральної за змістом та активної за формою життєвої позиції, компетентності як інтегральної характеристики поведінки та діяльності; збалансованість фондів “можу” і “хочу” дитини (її ставлень, потреб, інтересів); а також

перехід педагогів, методичної служби та управлінців від кількісного підходу до організації та оцінки ефективності дошкільної освіти – до якісного.

Новизна матеріалів Базової програми “Я у Світі” полягає в тому, що це перша в Україні програма розвитку дитини-дошкільника, яка базується на чітких концептуальних засадах, що відповідають сучасним світоглядним позиціям та світовим тенденціям. Відмінність її від попередніх програм – у спрямованості на цілісний збалансований розвиток дитини через освоєння чотирьох основних сфер життєдіяльності: “Природа”, “Культура”, “Люди”, “Я Сам”. На основі яких нами визначено основні модулі впровадження програми

Модуль 1. Забезпечення педагогів навчально-методичними матеріалами щодо практичного застосування Програми у роботі з вихованцями.

Модуль 2. Організаційно-кадрове забезпечення підготовки методичного активу та педпрацівників, формування психологічної готовності керівників та педагогів до роботи за новими програмними документами.

Модуль 3. Організація методичної роботи, координація освітньо-виховного процесу в умовах реалізації програми; створення системи вертикальної взаємодії методичної служби усіх рівнів.

Модуль 4. Створення сприятливих умов для повноцінного і гармонійного розвитку особистості дошкільника.

Програма розрахована не лише на роботу у дошкільних навчальних закладах, її можуть використовувати й педагоги, які працюють з дошкільниками на базі інших закладів, а також особи, запрошені для роботи в сім'ї, батьки тощо.

Важливим завданням перед широким впровадженням Базової програми розвитку дошкільника “Я у Світі” в практику роботи є забезпечення навчання педагогів задля осмислення її змісту та досягнення специфіки планування і організації роботи.

Для постійного роз'яснення змісту нової Базової програми “Я у Світі”, тлумачення організації роботи за нею, плануванню навчально-виховної та управлінської діяльності в дошкільних навчальних закладах кафедрою ДПО інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського розроблені відповідні заходи щодо впровадження Програми, а саме:

- Створення обласної творчої групи “Програма “Я у Світі” та її реалізація в практику ДНЗ”;
- Організація та проведення обласного

науково-практичного семінару “Впровадження програми “Я у Світі” у роботу з вихованцями ДНЗ;

- Організація масових представницьких заходів;
- Розробка інформаційно-методичних матеріалів щодо впровадження програми;
- Введення тематичних лекцій та практичних занять у зміст курсів підвищення кваліфікації;
- Експертиза реалізації проекту впровадження;
- Організація семінарів-нарад для методистів РМК (ММК).

Крім того, рекомендуємо:

Міським, районним методичним кабінетам скласти план-проект щодо впровадження нової Базової програми “Я у Світі”, в якому бажано передбачити:

1. Модернізацію системи методичних заходів у відповідності з потребами з впровадження нової програми, створенню (крім традиційних) різновидів професійного навчання та надання методичної допомоги, як майстер – клас з основних ліній розвитку (фізичний, соціально – моральний, емоційно-ціннісний, пізнавальний, мовленнєвий, художньо-естетичний, креативний), творчі групи з варіативного перспективного та поточного планування навчально-виховної роботи тощо.

2. Здійснення діагностування педагогічних працівників дошкільця для виявлення проблемних питань, що виникатимуть в процесі ознайомлення з новою програмою “Я у Світі”

3. Визначення категорій працівників, розподіл їх по районних, міських семінарах.

4. Організація інформаційно-довідкової служби, а саме: Центру інформації:

- створення електронного банку даних матеріалів до нової Базової програми “Я у Світі”;

- підготовка картотеки наявних матеріалів до нової Базової програми з досвіду роботи працівників дошкільних навчальних закладів;

- забезпечення накопичувального фонду наукових та методичних матеріалів: статті наукових працівників, інструктивно-методичні матеріали працівників МОН України тощо (журнали “Дошкільнє виховання”, “Палітра педагога”).

5. Організація тиражування вищезгаданих матеріалів для забезпечення ними дошкільних навчальних закладів сільської місцевості та навчально-виховних комплексів.

6. Проведення психолого-педагогічних панорам діяльності педагога у відповідності до ідей нової Базової програми в рамках району.

7. Здійснення взаємодії районних, міських методичних кабінетів з обміну методичними матеріалами про досвід роботи працівників дошкільця з питань нової програми.

8. Організація консультативних пунктів з питань впровадження нової Базової програми “Я у Світі” для працівників дошкільних навчальних закладів та навчально-виховних комплексів.

Всі вищезгадані та інші заходи вносяться до річного плану методичної роботи районного, міського методичного кабінету з уточненням терміну проведення та виконавців.

Завідуючим дошкільними навчальними закладами, вихователям-методистам при плануванні роботи освітнього закладу на 2009/2010 навчальний рік бажано передбачити такі заходи:

1. Проведення діагностування для визначення програми професійного навчання кожного працівника дошкільного навчального закладу.

2. Складання перспективного та поточного плану підвищення майстерності педагогів освітнього закладу на всіх рівнях: обласному, міському чи районному, власне в освітньому закладі.

3. Визначення можливостей педагогічного колективу щодо організації заходів з впровадження нової Базової програми “Я у Світі” в межах закладу для педагогів колективу та педагогів міста, району.

4. Проведення психолого-педагогічних панорам з впровадження нової Базової програми “Я у Світі”.

5. Створення творчих, динамічних груп з вивчення програми.

6. Проведення конкурсів на створення оптимального соціокультурного простору, розробку педагогічних заходів з реалізації певних ліній розвитку, планування батьківського всеобучу: консультування, проведення “круглих столів”, покази діяльності дітей, виставки дитячих робіт.

7. Проведення творчих звітів педагогів на тему: “Нова Базова програма “Я у Світі”: реалії, здобутки, перспективи”.

8. Організація Галереї педагогів, що досягли успіху у впровадженні нової Базової програми.

9. Організація батьківського всеобучу:

Висновки

Отже, Базова програма вже у світі! Робота з нею сприятиме зростанню особистісного і професійного рівнів педагогів, згуртуванню колективів однокласників, створенню позитивного психологічного клімату для самореалізації і дорослих, і їхніх маленьких підопічних.

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Методичні аспекти реалізації Базової програми розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” / О. Л. Кононко, З. П. Плохій, А. М. Гончаренко [та ін.]. – К. : Світич, 2009. – 208 с.

2. Базовий компонент дошкільної освіти в Україні. – К. : Ред. журн. “Дошкільне виховання”, 1999. – 196 с.

3. Базова програма розвитку дитини дошкільного віку “Я у Світі” / М-во освіти і науки України, Акад. пед. наук України; наук. ред. та упоряд. О. Л. Кононко. – К. : Світич, 2008. – 430 с.

4. Дитячий садок: управління / Упоряд. Т.Вороніна. - К. : Ред. загальнопед. газ., 2005.– 128 с.– (Б-ка “Шк. світу”).

5. Дошкільна освіта в Україні: нормативно-правове регулювання / Упоряд. Л. Гураш, Т. Вороніна. – К. : Вид. дім “Шкільний світ” – Вид. Галіцина, 2006. – 120 с. [4] арк. – (Б-ка “Шкіль. світ”).

6. Коментар до Базового компонента дошкільної освіти в Україні: Наук.-метод. посіб. / Наук. ред.

О.Л. Кононко. – К. : Ред. журн. “Дошкільне виховання”, 2003. – 243 с.

7. Керівництво дошкільним навчальним закладом: Інформативно-методичні матеріали на допомогу керівникові дошкільного навчального закладу / Упор. : Н. Майор, Ю. Манилюк, М. Марусинець, О. Тимофеева. – Тернопіль : Мандрівець, 2006. – 168 с.

8. Книга керівника дошкільного навчального закладу: Довідково-методичне видання / Упоряд. О.А. Копейкіна, Л. В. Гураш. – Х. : Торсінг плюс, 2006. – 512 с.

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

Тарапака Наталія Володимирівна – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри педагогіки і психології Кіровоградського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Василя Сухомлинського

Наукові інтереси: естетичне виховання дошкільників та молодших школярів; педагогічна спадщина В.О. Сухомлинського; сімейно-родинне виховання.